DEZE FOLDER IS EEN FILMAFFICHE,
DAT WIL ZEGGEN: EEN POSTER MET DAAROP
ALLERLEI WEETJES IN VERBAND MET 'FILM'
(SOMS OOK 'DE ZEVENDE KUNST' GENOEMD).

—

Je ontdekt hier meer over het ontstaan
en de ontwikkeling van de cinema. Heel lang
voor jij gezellig in een bioscoopzetel naar een
(teken)film zat te kijken, hebben vele verschillende
mensen onderzocht hoe ze ons konden doen
geloven dat beelden bewegen.
Over die belangrijkste vondsten, van vroeger
tot vandaag, kom je meer te weten op
de binnenkant van deze poster.

—

En toch, beelden doen bewegen is soms makkelijker
dan je denkt. Daarom geven we jou ook veel ideeën
om zelf aan de slag te gaan. Vouw de folder open
en ontdek de geheimen van het flipboekje,
de potloodcinema of de zoötroop, om maar een
paar voorbeelden te geven!

WIE ZIN HEEFT,
KAN ER METEEN AAN BEGINNEN.

—

Hieronder zie je vijf lege vakjes.
Het is aan jou om ze te vullen met tekeningen,
zoals bij een stripverhaaltje. In de cinema noemt
men zoiets 'een storyboard maken'. Voor men de
beelden opneemt met de camera, tekent men eerst
hoe de film er moet gaan uitzien.

HEB JIJ AL EEN IDEE VOOR
DE EERSTE SCENES VAN JOUW FILM?

—

In het eerste vakje kan je bijvoorbeeld ook
de titel van je film en jouw naam schrijven.
Wie graag meer wil tekenen dan enkel vijf scenes,
kan best eerst de lege vakjes een paar keer
kopiëren... Succes!

Misschien vraag je je af waarom er nog
zoveel rechthoekige vakjes staan op deze poster?
Het heeft te maken met 'de pellicule': zo heet
het gevoelige fotopapier waar de beelden van
een film op staan.
Tussen elk stukje pellicule zit telkens een zwarte
streep. Dat komt omdat onze ogen een geheugen
hebben: als we een beeld zien, blijft dat beeld altijd
eventjes plakken aan ons oog, om zo te zeggen.
Om meerdere beelden samen tot beweging te
kunnen zien komen, moet er na elk beeld dus steeds
een strookje 'zwart' zitten, anders mengen we al die
beelden door elkaar. Bij het afspelen van een film
worden er 24 beelden per seconde geprojecteerd.
Dat is veel voor onze ogen!

—

Wist je dat een film van ongeveer anderhalf uur
uit 130.000 van dit soort pellicule-vakjes bestaat?
Of uit een filmrol van wel 2500 m lang!
En... hoe lang ben jij?

FLIPBOEKJE

Voor een flipboekje maak je op de rechterpagina's van een notitieblokje (met iets steviger papier) een tekening die telkens een klein beetje verandert (bijvoorbeeld een raket die opstijgt). Je begint best achteraan, en zorg ervoor dat de veranderingen niet te groot zijn. Als je daarna snel bladert,van achter naar voor, krijg je net een tekenfilmpje te zien...Dit kan ook met slechts twee blaadjes papier, met daarop een kleine tekening. Draai het eerste blaadje rond een potlood en beweeg je potlood dan heel snel heen en weer. Et voilà...potloodcinema!

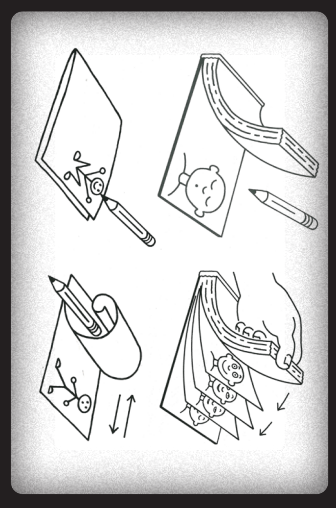

THAUMATROOP

De thaumatroop is een kleine kartonnen rondje waar aan weerszijden twee touwtjes vastzitten en die je kan doen draaien rond zijn as. Het woord 'thaumatroop' betekent 'wonderlijk draai-ding'. Dit object werd door een zekere Dr John Ayrton Paris in 1824. Op beide kanten van het kartonnen rondje staat een tekening. Als je de thaumatroop nu heel snel doet draaien, gaan de twee tekeningen zich vermengen om uiteindelijk één beeld te vormen.

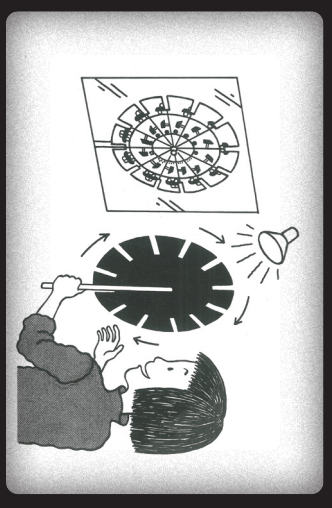

ZOÖTROOP

De zoötroop is nog zo één van de eerste apparaten waarmee je bewegende beelden kon bekijken. Het werd in 1834 uitgevonden door een zeker meneer William Horner uit Engeland. Zoötroop betekent 'levenswiel'. Het was heel populair vroeger, en ook nu is het nog altijd leuk om eentje te maken en er daarna naar te kijken.

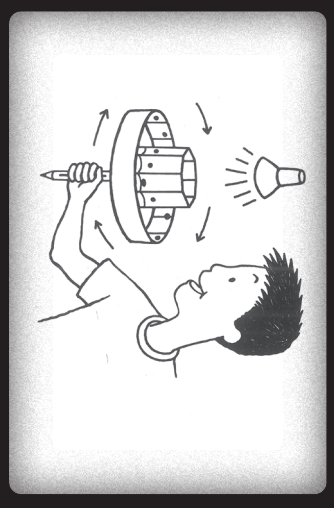

PRAXINOSCOOP

De praxinoscoop werd bedacht door de fransman Emile Reynaud, in 1877. Het lijkt op de zoötroop en heeft ook de vorm van een cilinder. In het midden van de cilinder plaatste Reynaud spiegeltjes. De tekeningen binnenin de cilinder werden weerkaatst in de spiegels en zodra de cilinder draaide, leken de beelden te bewegen.

FENAKISTISCOOP

Misschien moet je er eerst een paar keer op oefenen om het uit te spreken: fe-na-kis-ti-scoop. De Brusselaar Joseph Plateau heeft in 1832 de fenakistiscoop uitgevonden. Hij heeft dit voorwerp bedacht om aan te tonen hoe onze ogen afzonderlijke beelden automatisch met mekaar mengen. Daardoor is zijn uitvinding eigenlijk een voorloper van de cinema. Verbaas eens je vrienden door zelf een fenakistiscoop te maken.

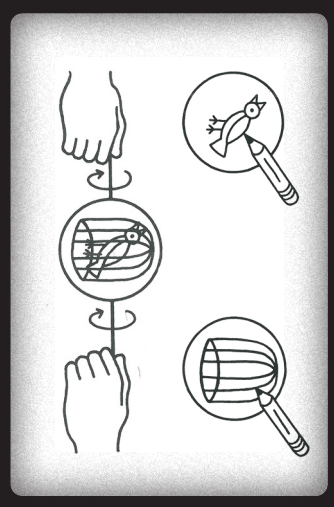

ZIN OM ZELF ÉÉN OF MEERDERE VAN DEZE CURIEUZE APPARATEN TE MAKEN?

Surf naar WWW.ABC-WEB.BE of WWW.GALERIES.BE.
Daar vind je meer uitleg over hoe je te werk gaat en je kan ook prototypes op ware grootte uitprinten. Sommige van deze 'voorouders van de cinema' kan je ook echt gaan bekijken in de Wunderkammer van de Brusselse Cinematek (www.cinematek.be/expo)

GALERIES

CONCEPT & RESEARCH: Gerhard Jäger / REDACTIE & PRODUCTIE: Patrick Jordens / LAY-OUT: Gerhard Jäger & Jirka De Preter

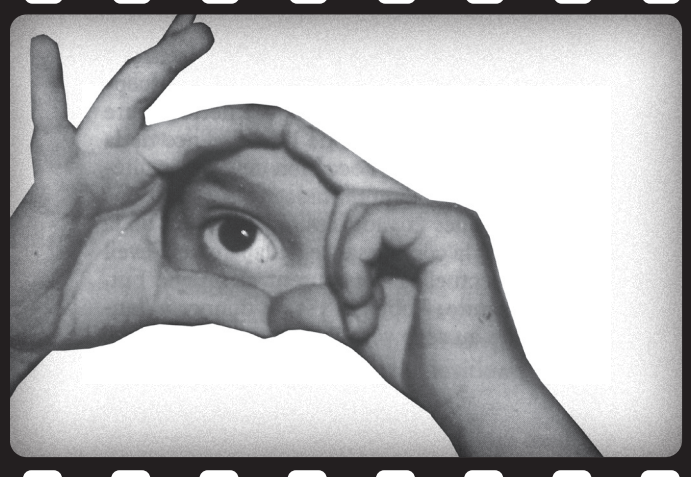

Een bizon met acht poten, zie je dat goed? Toch wel. Het is een tekening van héééééél lang geleden, gemaakt door mensen uit de OERTIJD. Op rotsmuren tekenden ze soms dieren met acht poten, om zo te tonen dat die dieren snel konden lopen.

Deze tekening vind je op een vaas uit GRIEKENLAND, en ze is meer dan 2000 jaar oud. Omdat de cinema nog niet bestond probeerde de schilder op deze manier de bewegingen van rennende mensen na te bootsen.

SCHADUWTHEATER, afkomstig uit China en Java, is een soort poppenkast met licht. De figurenspeler kon de lichaamsdelen van de pop doen bewegen omdat er stokjes aan vastzaten. Met behulp van een lamp kwamen de schaduwen van de poppen op een groot wit doek tot leven…

CAMERA OBSCURA, dat betekent 'donkere kamer'. Als je in de ene wand van een compleet donkere kamer een kleine opening maakt waardoor licht naar binnenvalt, dan wordt op de muur aan de overkant een afbeelding geprojecteerd. Maar wel ondersteboven! In 1515 maakte de schilder Leonardo da Vinci een eerste tekening van hoe de camera obscura werkt. Later werd die donkere kamer een doos, en zo vond men het eerste fototoestel uit.

Nog later kwam iemand op de idee van de LANTERNA MAGICA, ofwel de TOVERLANTAARN. Door glazen plaatjes met daarop tekeningen in een gleuf te schuiven kon men die tekeningen projecteren op een scherm. De lanterna magica is de voorloper van onze filmprojector. (Het apparaat had vroeger zoveel succes dat zowat elke school er eentje staan had.)

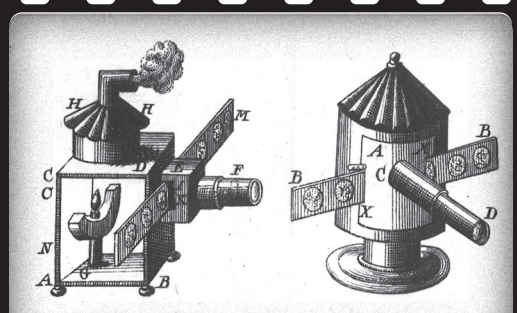

Spoken, geesten, skeletten… bij sommige vertoningen met de toverlantaarn kreeg het publiek kippenvel. Pure tovenarij, leek het! Zeker bij de 'FANTASMAGORIES'. Zo heetten de spektakels vol fantasie van Etienne Gaspard Robert, een soort 'tovenaar' uit Luik. (Hij zette de toverlantaarn ook op wieltjes om het allemaal nog levendiger te maken)

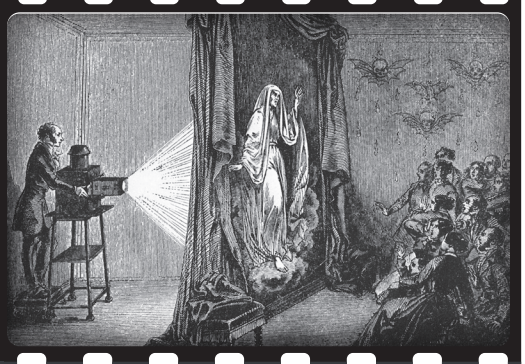

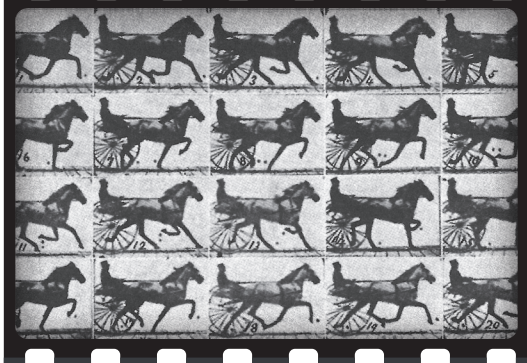

Dankzij een weddenschap vond de engelsman Edward Muybridge de STOP-ACTION FOTOGRAFIE uit. Hij trok heel snel meerdere foto's (gemiddeld 12 per seconde) van een paard in galop. Door de foto's nadien te projecteren lijkt het alsof je het paard ziet rennen. (Zoek op youtube naar 'rennend paard' van Muybridge)

LUMIÈRE is frans en betekent 'licht'. Zou het toevallig zijn dat de mannen die de eerste film op een groot scherm hebben geprojecteerd 'Lumière' als achternaam hebben? Een van de eerste films van die broers Lumière heet 'De aankomst van een trein' (1895). Sommige toeschouwers dachten dat de trein op hen zou inrijden, zo echt zag het eruit! (Kijk ook op youtube naar 'L'arrivée du train à La Ciotat')

Bij de eerste films was er nog geen geluid, en daarom spreekt men over 'de stomme of stille film'. Maar er was altijd live-muziek van een piano tijdens de vertoning te horen. Een van de grootste én grappigste acteurs van de stomme film heet CHARLIE CHAPLIN.
(Je vindt heel wat filmpjes van Chaplin op youtube)

Een TEKENFILM, dat zijn eigenlijk heel veel tekeningen na mekaar die langzaamaan een beetje veranderen. De Amerikaan Winsor McKay was één van de eerste tekenfilmmakers. Voor zijn filmpje 'Litlle Nemo', dat amper 10 minuten duurde, maakte hij liefst 4000 tekeningen! Hiernaast zie je een beeld uit een andere tekenfilm van hem, 'Gertie de dino' (1914) (Ook terug te vinden op youtube)

Hij staat nu bij ongeveer iedereen thuis, de TV, ook 'TELEVISIE' genaamd. TV is natuurlijk geen echte cinema, het scherm is veel kleiner, om maar één verschil te noemen. Maar je kan op televisie natuurlijk ook films zien. Door de uitvinding van de TV komt cinema bij heel wat mensen de huiskamer in…

EN… ACTIE!
Heb je een computer thuis of op school? Met sommige programma's kan je nu beeld voor beeld makkelijk zelf filmpjes maken. Probeer bijvoorbeeld eens www.stopmotionpro.com.
Veel plezier met je eerste eigen film!